

Magiczny
Kraków

Muzyczna awangarda na festiwalu Sacrum Profanum

2016-09-02

"Great minds think alike". Wielcy muzycy zawsze się odnajdą i porozumieją, by wspólnie tworzyć rzeczy wspaniałe i nadające sztuce nowe kierunki. Drogi Mike'a Pattona i Johna Zorna wielokrotnie krzyżowały się w przeszłości, skrzyżują się ponownie przy okazji tegorocznego festiwalu Sacrum Profanum. Dwie gwiazdy muzycznej awangardy rozświetlą październikowe niebo nad Krakowem. Mike Patton wystąpi osobiście, za Johna Zorna zaświadczy muzyka. A wszystko to podczas trzech wspaniałych koncertów w ramach Sacrum Profanum 2016!

Dla każdego z nich gatunki to nie granice, w ramach których wypada się poruszać, ale składniki, z którymi należy eksperymentować mieszając w dowolnych proporcjach, by tworzyć nowe smaki. Im bardziej intrygujące, tym lepiej. Od "Easy", coveru The Commodores napisanego przez Lionela Richie, a nagrałego przez Pattona z Faith No More, który gości na antenie komercyjnych stacji, aż po położony na scratchu wokół na płycie z legendami turntablizmu The X-Ecutioners. Od dadaistycznego, brudnego Naked City Zorna z udziałem śmietanki jazzowej awangardy nowojorskiej z drastycznym zdjęciem Weegee'ego na okładce po pełen pięknych, tkwiących w chasydzkiej tradycji współczesnych kompozycji album "The Circle Maker". Od atmosfery festiwalu w San Remo, którą emanuje popowa piosenka "Ore d'amore" z płyty "Mondo Cane" po ambientowe i noise'owe elektroniczne wycieczki z Fenneszem. Tę sieć można rozpinać w nieskończoność, nie tylko ze względu na śmiałość pomysłów, jakie Mike Patton i John Zorn wcielili w życie w trakcie swej artystycznej działalności, ale także z racji ich tytanicznej aktywności.

Zwłaszcza Zorn imponuje liczbą dotychczasowych wydawnictw, zarówno sygnowanych jego nazwiskiem jako wykonawcy, jak i autora kompozycji. O producencie nie wspominając – w tej roli występuje na ponad 2000 albumów. I we wszystkich rolach zawsze trzyma poziom. Talent nowojorczyka do pisania muzyki płynie szerokim strumieniem, zabierając z sobą inspiracje jazzem, muzyką żydowską, współczesną, klasyką, metalem, awangardą, noisem, elektroniką... Można dostać zadyszki wymieniając gatunki, z którymi ten multiinstrumentalista miał do czynienia.

Jednym z bardziej istotnych jest balansująca na granicy modern classical i muzyki klezmerskiej kameralistyka, Zorn potrafi komponować ją jak mało kto. Rzewna lub porywająca, płynna lub porwana, zawsze jest to twórczość najwyższej próby, świadcząca o jego głębokim przywiązaniu do żydowskiego dziedzictwa i umiejętności przedstawienia go światu w najlepszym i pozbawionym banalizującego komercyjnego filtra świetle. I właśnie kameralne utwory na fortepian oraz kwartet smyczkowy zabrzmią w środę, 5 października w Sali Teatralnej Centrum Kongresowego ICE Kraków. Wyobraźnię Johna Zorna dostrzeżemy tego wieczoru tym wyraźniej, że jego utwory wykonają wybitni instrumentalisci – specjalista od muzyki współczesnej, amerykański pianista Stephen Drury, którego interpretacje dzieł XX-wiecznych wyznaczyły horyzont wykonawczy oraz legendarny brytyjski Arditti Quartet, dla którego muzyka współczesna nie ma tajemnic i który przez krytyków stawiany jest nieraz wyżej, aniżeli wielki Kronos Quartet. Czoro kameralistów wykona trzy kompozycje Zorna z lat 1996 ("Kol Nidre"), 2003 ("Necronomicon") oraz 2011 ("Pandora's Box"), przy czym w ostatnim obok Brytyjczyków na scenie stanie także świetna polska sopranistka znana z nietuzinkowego wykorzystania swego głosu, Barbara Kinga Majewska. Tym samym koncert 5 października da nam

**Magiczny
Kraków**

doskonały przegląd kameralnej twórczości Johna Zorna i zaostrzy apetyty na więcej w przyszłości.

Mike Patton jest również bardzo aktywnym artystą, choć nie aż tak płodnym, jak Zorn, ale pozwolimy mu zrekompensować dyskograficzne braki przy okazji tegorocznego Sacrum Profanum – podczas festiwalu wystąpi bowiem aż dwukrotnie! Po raz pierwszy zobaczymy go w towarzystwie skrzypka i kompozytora Eyvinda Kanga w odświeżonym i wzbogaconym dla festiwalu materiale z albumu "Virginal Co Ordinates" (oryginalna wersja ukazała się w 2004), natomiast podczas drugiego koncertu wykona partię wokalną (celowo nie piszemy „zaśpiewa”!) w utworze "Laborintus II" Luciana Berio, a tym samym wspaniale zamknie tegoroczny tydzień z muzyką nietuzinkową. Dwa zupełnie odmienne dzieła, odległe – choć wciąż mieszczące się w nurcie modern classical – estetyki, inne podejście do muzycznej materii. Nie każdy poradziłby sobie z takim wyzwaniem, zwłaszcza podjętym podczas dwóch kolejnych wieczorów, tymczasem mamy pewność, że interpretacje Pattona będą bez pudła. "Virginal Co Ordinates" to w dużej mierze wokalna improwizacja, żonglerka słowem i melodią, pełna meandrów i nonszalancji. Materiał dla zadziornego dandysa idealny! Tymczasem "Laborintus II" jest manifestem wielości, to utwór, którym Berio świadczy o współczesnym świecie, złożonym, niejednoznacznym, pełnym wzajemnych powiązań i inspiracji. Kiedy przypomnimy sobie, że osobą łączącą pop rodem z San Remo i dadaistyczny metal jest Mike Patton, zrozumiemy, że nie sposób znaleźć lepszą kandydaturę do wypowiadania, wykrzykiwania, zaśmiania, dźwiękonaśladowania i wyśpiewania tego, co w partyturze zawarł Berio.

Obecność ściągającego stadionowych rozmiarów tłumu Pattona w programie Sacrum Profanum może zaskakiwać – rockowe korzenie wciąż przesłaniają wielowątkowość jego muzycznych aktywności. Zachowując status gwiazdy wykształcił rzeszę fanów jego eksperymentalnego oblicza. Żadne z nich nie przeważa, w dodatku oba są niewątpliwie godne uwagi. Eksperyment i popularność, wyrafinowanie i przystępność. Sześć oktaw, niezwykła muzykalność, ogromny dystans do własnej osoby i nieustępliwa ciekawość gwarantują, że dwa festiwalowe koncerty Mike’a Pattona odbiją się w Polsce szerokim echem.

Organizatorami festiwalu są Miasto Kraków i Krakowskie Biuro Festiwalowe. Projekt dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Bilety dostępne na Eventim.pl wraz z punktami sprzedaży (m.in. Empik, Media Markt, Saturn) oraz w punktach InfoKraków.

Sacrum Profanum 2016

1-8 października, Kraków

Więcej na: <http://sacrumprofanum.com>

• Zorn in a chamber

John Zorn - Carny (1991) / Kol Nidre (1996) / Necronomicon (2003) / . . (fay çe que voudras) (2005) / Pandora's Box (2013)

5 października, 20.00, Centrum Kongresowe ICE Kraków: Sala Teatralna

Wykonawcy:

Stephen Drury – fortepian,

**Magiczny
Kraków**

Barbara Kinga Majewska - sopran

Arditti Quartet

- ***Virginal Co Ordinates***

Eyvind Kang - Virginal Co Ordinates 2016 (2004)

7 października, 20.00, Centrum Kongresowe ICE Kraków: Sala Audytoryjna

Wykonawcy:

Eyvind Kang - skrzypce

Mike Patton - wokół

Tomek Mirt - syntezytor modularny

Anna Mamińska - tambura

Hubert Połoniewicz - tambura

Sinfonietta Cracovia

- ***Labirynt***

Karlheinz Stockhausen - Für kommende Zeiten (1970)

Luciano Berio, Edoardo Sanguineti - Laborintus II (1965)

8 października, 20.00, Centrum Kongresowe ICE Kraków: Sala Audytoryjna

Wykonawcy:

Mike Patton - wokół

Jérôme Noetinger - taśma

George-Elie Octors - dyrygent

Chór Polskiego Radia

Ictus Ensemble